

کتابشناسی ایرانشناسی

Akhari, Shahrugh

Religion and Politicis in Contemporary Iran. Clergy-state relations in the Pahlavi period. Albany, state university of New York Press, 1980. XIX + 225p.

Akten des VII. Internationalen Kongresses fur Iranische Kunst und Archaeologie. Munchen 7-10. September 1976. Berlin, Dietrich Reimer Verlag. 1979. 651p. (Archaeologische Mitteilungen aus Iran, Ergänzungsband, 6).

مجموعهٔ سخنرانیهای هفتمین کنگرهٔ هنر و باستانشناسی ایران برگزار شده در مونیخ (تابستان ۱۹۷۶) اخیراً "به مباشرت مؤسسهٔ باستانشناسی آلمان-شعبهٔ تهران انتشار یافت. درین مجموعهٔ متن ۹۷ سخنرانی از سخنرانیهای آن مجمع چاپ شده است. ترتیب چاپ به همان اساس است که شعب کنگره ترتیب داده شده بود. یعنی دورهٔ ماقبل تاریخ، دورهٔ هخامنشی و پارتی، دورهٔ ساسانی، دورهٔ اسلامی.

An Analysis of the Underdeveloped Rural and Nomadic Areas of Iran. Stockholm. Royal Institute of Technology. 1977. 279p.

Arnson, Cynthia.- Background information on the crisis in Iran. By C. Arnson, S. Daggett and M. Klare. Washington. Institute for Policy Studies. 1978. 18p.

Aturpart-i Emetan

The Wisdom of the Sassanians Sages (Denkard VI). Translated by Sh. Shaked. Boulder, Westview Press. 1979. (Persian Heritage Series, No. 34)

Bailey, H.W.

Dictionary of Khotan Saka. Cambridge. 1979. 559p.

Ball, Warwick (and A. Hutt)

Persian Landscape: A photographic essay. London, 1978. 128p.

Banisader, A.

Quelle Revolution pour l'Iran? Paris, 1980. 338p.

Behn, W.

The Iranian Opposition in Exile. An annotated bibliography of publications form 1341/1962 to 1357/1979 with selective locations. Wiesbaden, 1979. 249p.

حاوی معرفی نام و نشان قریب یکهزار و پانصد نشریه و کتاب و روزنامه و مجله است که توسط ایرانیان پناهنده به خارج میان سالهای ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۷ در ممالک اروپائی نشر شده است. محل وجود نسخه‌های از آنها نیز تعیین شده. ولفگانگ بنن در جمع‌آوری این فهرست بسیار زحمت کشیده و کاری کرده است که از عهده هیچ‌یک از کتابشناسان ایران برنی‌آمد.

Bevis, R.- Bibliotheca Cisorientalia. An annotated checklist early English travel books on the Near and Middle East. Boston, 1973, 18+317p.

Bowen, J.C.E.

The collected Persian poems. 3vols. Warminster: Aris and Phillips. 1976

Boyle, J.A.

Persia: History and Heritage. London. 1978, 120p.

Chelkowski, P.J. (ed).

Taziye: Ritual and Drama in Iran. New York, 1979, 288p.

مجموعه ۱۹ مقاله است.

Cottrell, A. J. and James Dougherty.

Iran's Quest for Security: M.S. Arms transfers and the Nuclear Option. New York. 1977. 59p.

Elgood, R.

Islamic arms and armour. London, Scolar Press. 1979. 256p.

نه تن از مستشرقین در نوشتن این کتاب مربوط به سلاحهای اسلامی مشارکت کرده‌اند.

Fleury, A.

La penetration Allemande an moyen-Orient 1919-1939: Le cas de la Turquie, de l'Iran et de l'Afghanistan. Leyden. 1977. 432p.

Gans-Ruedin, E.

Iranian Carpets. Art, Craft and History, with 254 illustrations in colour. London, Thames and Hudson. 1978.

گانزروودن، اروین

قالی ایران - شاهکار هنر. تهیه عکسها از لیو هیلبر. لندن. ناشر سازمان اتکا.

شاید بتوان این کتاب را بعنوان زیباترین کتاب درباره قالی ایران نام برد.

Gluck, J.

A survey of Persian Handicraft. Tehran, Bank Markazi, 1977. 416p.

Gray, B. (ed)

The arts of the book in Central Asia. 14th-16th Centuries. London, 1979. 314p.

حاوی: هنرهای خوشنویسی - هنر تذهیب، هنر جلدسازی، تاریخ مینیاتورسازی (در مکتبهای شیراز، هرات، ترکمنی، بخارا)، منابع تاریخ هنر آسیای مرکزی، مطالعه در باره بخشیهها.

همکاران بازیگر در تألیف عبارتند از آکی موشکین، اصلان ایا، امیل اسپین، ارنست گروه، عبدالحی حبیبی، آناتول ایوانف، سوئیتوچوسکی، یازیل روبنسن،

Grube, E.J.

Persian painting in the fourteenth century. A research report. Napoli, 1978. 57p.

Grunewold, Barbara.

Iran, vom Kaspischen Meer zum Persischen Golf. Vienna. Schroll, 1978. 128p.

Halm, Heinz.

Kosmologie und Heislehre der fruhen Ismailiya: e. Studie zur Islam. Gnosis. Mainz. 1978. (Abhandlungen fur die Kunde des Morgenlandes, No. 44, 1.)

Harb, O.

Ilkhanidische stalaktitengewölbe. Beiträge zu Entwurf und Bautechnik Berlin, 1978.

رساله‌ای است دقیق در باره اسلوب مقرنس سازی و طرحهای مربوط به آن در عصر ایلخانان.

Hatami, Mahroo

Untersuchungen zum Persischen Papageien-buch des Nahsabi.

Kawun Kakar, Hassan

Government and Society in Afghanistan. Austin, Texas University Press, 1979.

Khanlari, P.N.

A History of the Persian Language. Translated by N.H. Ansari. Delhi. Idarah-i Adabiyat-i Delhi. 1979. 2 vols. (266+312p.)

Khomeyni, R.

Pour un gouvernement Islamique. Le manifeste de l'Ayatollah. Paris. Fayolle. 1979.

Kleiss, W.

Bastam. Berlin, 1977. 266p.

Krawulsky, Dorothea

Iran-Das Reich der Ilhane. Eine topographischhistorische Studie. Wiesbaden, Ludwig Reichert, 1978. 708p. (Beihefte zum Tubinger Atals des Vorderen Orients, Reihe B, Nr. 17).

معرفی جغرافیائی شهرهای ایران در عصر ایلخانان بر اساس مرجع شناسی است.
این کتاب از مراجع اساسی برای مطالعات جغرافیای تاریخی ایران است.

Lecoq, Pierre

Le dialecte de Sivande. Wiesbaden, L. Reichert Verlag, 1979, 216p.

Loeb, L.D.

Outcaste: Jewish life in southern Iran. New York. 1977. 328p.

Mahrad, Ahmad

Documentation über die fersische-deutschen Beziehungen von 1918–1933. Frankfurt 1975.

Mahrad, Ahmad

Iran auf dem weg zur Diktatur-Militarisierung und widerstand 1919-1925. Hannover, 1978. 328p.

Matuz, Josef

Das Kanzleiwesen sultan suleymans des prachtigen. Wiesbaden. 1974. 172p. (Freiburger Islamstudien. Band V)

Melikian-Chirvani, A.S.

Bucklers, covers of cymbols? A twelfth-century riddle from Eastern Iran. The tabar of a Turkish Dervish. The tabarzins of Lotf'ali. سه مقاله؛ محققانه است که اسدالله ملکیان شیروانی در کتاب اسلحه‌های اسلامی به چاپ رسانیده.

Mozoafari, Mehdi

L'Iran. Paris. 1978. 269p. (Comment ils sont gouvernes, 29) این کتاب در سلسله "معرفی طرز حکومت ممالک" به چاپ رسیده است و البته گویای وضع ایران و قانون اساسی پیشین ایران است. فصل اول در باره گذشته ایران است و فصل دوم در باره تأسیس حکومت مشروطه و وضع قانون اساسی. در فصل بعد تشکیلات پارلمان و قوای مملکتی مورد بحث قرار گرفته. قسمت دوم کتاب به معرفی احزاب ارتباط دارد.

Nobari, Ali-Reza

Iran Erupts. Independence News and Analaysis of the Iranian National Movement. Standford. 1978. 237p. (Iran-America Documentation Group)

Said, Hakim Mohammad

Al-Biruni Commemorative Volume. Karachi. 1979. 844p. مجموعه خطابه‌هایی است که در کنگره جهانی بیرونی منعقد در پاکستان به سال ۱۹۷۳ به زبانهای مختلف ایراد شده است.

Ramazani, R.

Regional powers in the Indian Ocean: India or Iran. 1985–1995? New York. 1978. 60p.

Rachidzadeh, Esfandiar

Le escteur rural et le developpement economique: le cas de l'Iran.
Geneve. 1978. 389p.

Saitak, Amir

Rise and fall of the Pahlavis. Princeton, Princteon University Press
1980.

Schimmel, A.

The Triumphant sun. A study of the works of Jalaloddin Rumi.
London. Fine Books 1978. 512p. (Persian studies series)

Shirazi, Asghar.

Genesis der sozio-okonomischen unterentwicklung des Iran.
Berlin. 1977. 556p.

Vam Koningsveld & Q. al-Samarrai

Localities and Dates in Arabic Manuscripts. Leiden, 1978. 186p.

Welch, S.C.

Persische Buchmalerei. Munchen. 1976. 127

تحقیقی است دربارهٔ نسخه‌سازی‌های شاهانه براساس پنج نسخه‌ار شاهنامه، دیوان
امیرعلی شیرنوائی، دیوان حافظ، خمسهٔ نظامی و هفت اورنگ جامی.

Windfuhr, G.L.

Persian grammer. History and State of Study. La hage, mouton,
1979, 303p. (Trends in Linguistics, 12)

محمود لاهوری

مثنویات محمود (عاشق و معشوق، هفت‌کشور). به تصحیح و مقدمهٔ محمد
بشیرحسینی. لاهور، دانشگاه پنجاب. ۱۹۷۹. وزیری. ۱۳۲ ص.
شاعر معاصر اکبرشاه هندی (۹۶۳-۱۰۱۴) بوده. درین مجموعه دو منظومهٔ عاشق
و معشوق و هفت کشور طبع شده است. محمد بشیر حسین آن را از روی یگانه نسخه‌ای
که در لاهور بوده و در حال حاضر ازین رفته است به چاپ رسانیده و خدمتی پرارزش در
راه شناساندن ادبیات فارسی آن منطقه به انجام رسانیده است.

سید محمدعلی جمالزاده

جوهر فرد

اثر منظور خواجه زین العابدین علی نویدی (عبدی بیک شیرازی)

این کتاب اولین بار در شوروی دو سال پیش از طرف "اداره" انتشارات دانش " (شعبه ادبیات خاور) در مسکو و در جزو انتشارات و آکادمی علوم جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان - انستیتوی ملل خاور نزدیک و میانه، باهتمام ابوالفضل هاشم اوغلی رحیموف (در روی نسخه دستنویس خود شاعر) در ۱۳۹ صفحه مقدمه و متن (و ۴ صفحه مقدم و فهرست بخط و زبان روسی) به چاپ رسیده است.

در مقدمه بخط و زبان فارسی (نستعلیق) بقلم آقای ابوالفضل رحیموف چنین آمده است:

"خواجه زین العابدین علی نویدی عبدی بیک شیرازی در سده شانزدهم در نهم ماه رجب سال ۹۲۱ هجری قمری برابر با ۱۹ ماه اوت ۱۵۱۵ میلادی در شهر تبریز دیده به جهان گشود و تحصیلات مقدماتی خود را در همان زادگاه خود تبریز به پایان برد و در اوایل با تخلص "نویدی" و سپس با تخلص "عبدی" بطبع آزمایی پرداخت.

باز در همانجا می خوانیم که عبدی بیک شیرازی در دفترخانه سلطنتی شاه طهماسب صفوی بسمت مستوفیگری بکار اشغال ورزید و در ضمن مطالعات ادبی و سرودن اشعار سه دیوان از اشعار غنائی ترتیب داد و تعداد زیادی مثنوی نیز سرود و در رشته تاریخ نیز قلم آزمود و کتاب "تکلمة الاخبار" را در زمینه تاریخ عمومی برشته تحریر درآورد. وی در باره املاک موقوفه شیخ صفی الدین در اردبیل هم شرح مفیدی نوشته است. * عبدی بیک در سال ۹۸۸ هجری قمری در سن ۸۵ سالگی در همان شهر اردبیل بدرود جهان گفت.

مثنوی "جوهر فرد" مشتمل است بر یک دیباجه و قطعاتی بصورت مثنوی و یک رشته غزلیات شاعر کتاب را با این عبارت شروع کرده است: "البحرالاول که بمناسبت احاطه مسائل حکمی به بحر محیط موسوم شده" و خواننده منتظر است که پس از این بحر اول به محور دیگری برسد. ولی تا جایی که برنگارنده معلوم گردید محور دیگری (در * مقصود کتاب "صریح الملک" است که مجلداتی از آن بتفاریق در کتابخانه های ملی، موزه، ایران باستان، مجلس شورا موجود است. (آینده)

هرحال عنوان "بحر" موجود نیست. عبدی بیک تذکر داده است که درین بحر دو گوهر برآورده است یکی "مظہرالاسرار" در برابر "مخزن" شیخ نظامی و دوم "جوهر فرد" باسلوب "قران سعدین" امیر خسرو. اولین مشتمل بر قواعد سلوک درویشان و قوانین سیر ملوک و اصحاب ایشان و دومین محتوی بر تحمید و توحید و اثبات قدرت صانع عراسمه و اوصاف مصنوعات او عزشانه و ختم بر رساله "درثمن" که متمم تهذیب اخلاق است. عبدی بیک در "جوهر فرد" خواسته ابتکاری کرده باشد. یعنی مثنوی و غزل را باهم آمیخته و پس از هر بار مقداری ابیات را بوزن مثنوی در کتابش آورده بنای تغزل را میگذارد و غزلی با تخلص عبدی بدنبال می آورد و چنین کاری را در ۱۱۶ صفحه کتاب (از مجموع ۱۴۶ صفحه کتاب) تقریباً در هر صفحه یک بار تکرار کرده است.

چنانکه بر همه معلوم است شاعران و نویسندگان ما در تقلید و تأسی و تضمین دست بلندی دارند چنانکه خدا میداند در میدان مسابقه "لیلی و مجنون" و "یوسف وزلیخا" و "خسرو و شیرین" و "شیرین و فرهاد" چندتن از صاحبان ذوق ما چنین بازی کرده اند و خواسته اند گوی سبقت از دیگران برهیند.

نگارنده اطلاع کافی از ادب هند و عرب ندارم ولی تا جایی که معلوم است در مفرزمین این همه استقبال و تضمین و تأسی و تقلید پسندیده نیست و عقل سلیم و ذوق مستقیم را باید داور ساخت تا معلوم گردد که کدام یک از این راهها و شیوهها درست است و آیا سبکی که در جایی پسندیده است باید در همهجا پسندیده باشد و یا باید به کلام حکیم مشهور فرانسوی پاسکال عمل کرد که فرموده است آنچه در این سوی کوههای پیرنه مقبول است در سوی دیگر همان جبال مطرود و مردود است.

در هر حال بقول دانشمند رحیموف نویسنده "پیشگفتار" جوهر فرد "هم از نظر شکل بدیعی و هم از نظر مضمون اثری اصیل بشمار است و بصورت مثنوی و غزل سروده شده است و در آن از خصوصیات و مزایای فصول چهارگانه و از انواع اسلحه و از نباتات گوناگون و از آخشیحها و احجار کریمه و فلزات گرانبها صحبت بمیان آمده است و بحث پیرامون پنبه و درخت توت بویژه جالب توجه است.

از عبدی بیک منظومه های دیگری توسط همین آقای رحیموف به طبع رسیده است. و ما در یکی از شماره های آینده به بحثی در باره تألیفات او می پردازیم (آینده).